kaupluses, trükikojas, raamatukogus, kontoris ja toimetustes. Suvel 1874 rändas ta Kura- ja Liivimaal ja käis ka Lõuna-Eesti läbi. Hiljemini oli L. Riias suurema läti päevalehe »Baltijas Vēstnesis« alaliseks toimetusliikmeks, peamiselt eesti ajakirjanduse referendina, kuni oma surmani 8. IV 1909. — L. on avaldanud hulga omal ajal paljuloetud raamatuid: luuletusi, novelle, jutte, romaane, rahvasuust korjatud muinasjutte, kasulikke juhatusi, kõnesid, õnnesoove, mängulaule, kirjavahetuse juhatajaid. L. pikkadest kõmuromaanidest olgu nimetatud »Belgradi roos«, »Kütt« (8 osa), »Isabella« (23 vihku) ja »Don Karlos«, millede kirjanduslik väärtus aga pole kuigi suur. Seevastu on aga L. luuletustest mitmed ilusad isamaa-laulud saanud läti rahva raudvaraks. L. on paljude aa. jooksul kirjutanud läti lehtedes peale lühemate teadete ülevaateid eesti elust ja kirjandusest ja tõlkinud läti keelde rea ilukirjanduslikke tooteid, nagu valiku F. R. Kreutzwaldi Eesti rahva ennemuistseid jutte eriraamatus, E. Wilde »Kännud ja käbid« ja »Dora Osol«, A. Kitzbergi »Püve Peetri riukad«, Fählmanni »Koit ja Ämarik«, peale selle mitmed Koidula ja K. A. Hermanni luuletused laulukooridele.

Baltijas Vēstneša 25 gadu jubilejai par piemiņu (1893), 121—24; Ligotņu Jēkabs, Latviešu literaturas vēsture (1908), 287—89; T. Zeiferts, Latviešu rakstniecibas vēsture II (1923), 261—63; Jauna Raža XI, 207; A. Prande, Latvju rakstnieciba portrejas (1926), 141—42; teated Lapa enese kirjadest. *M. P.*

LARKA, Andres, kindralmajor, Eesti riigikaitse tegelane, sünd. 21. II 1879 Viljandimaal Pilistveres, astus peale Põltsamaa Aleksandri linnakooli lõpetamist vabatahtlikuna Vene sõjaväkke (1899), õppis 1900—02 Vilno junkrukoolis, mille lõpetamise järel määrati noorema leitnandina teenistusse 113. Staroruski jalaväe-rügementi. 1905. a. võttis L. osa Vene-Jaapani sõjast Mandžuurias 117. Jaroslavi rügemendi koosseisus, astus 1909. a. peale võistluseksamit Nikolai sõjaväe-akadeemiasse Peterburis, mille lõpetas 1912. a. I järgu diplomiga, ning komandeeriti 1913. a. Vilno sv.-ringkonna staapi ja samal a. riviteenistusse. Ilmasõja puhkemisel 1914. a. määrati L. 40. jalav.-diviisi vanemaks adjutandiks, ülendati kapteniks ja viidi üle kindralstaabi kutseliiki. Diviisi staabis teenides võttis L. 1914—15 lahinguist osa (eriti kindr. Rennenkampfi armees Ida-Preisis, siis Varssavi ja Lodsi all jne.), määrati 1916. a. kevadel 5. Siberi korpuse staapi teenistusse ühes ülendusega alampolkovnikuks, nimetati veel samal a. esiti 159. jalav.-diviisi ja siis mõne kuu pärast 5. Taga-Aamuri piirivalve diviisi staabi ülemaks ja püsis viimases ametis kuni 1917. a. lõpuni. Vene sõjaväe lagunemisaegadel ilmus L. Rumeeniast Eestisse ja määrati 3. I 1918 I Eesti kahurväe brigaadi formeerijaks ja ülemaks (Haapsalus). 24. II s. a. kutsuti L. Eesti Ajutise Valitsuse esimeseks sõjaministriks ja ülendati kindralmajoriks. Sõjaministrina teotses L. nov. lõpuni 1918, ühtlasi Eesti vägede juhataja kohuseid täites kuni nende laialisaatmiseni aprilli alul s. a. Saksa okupatsioonivõimude poolt. Okupatsiooni kestes oli L. tegev põranda-aluse kaitseliidu loomisel, töötas Eesti vägede organiseerimiskavade ja koosseisude kallal ja pidas sidet Eesti deformeeritud väeosade ohvitseridega; põgenes viimaks sügisel Saksa okupatsioonivõimude eest, kes teda nagu muidki Eesti tegelasi arreteerida tahtsid, Soome ja pöördus sealt Eestisse tagasi okupatsioonivägede lahkumisel, asudes sõjaministrina viibimata vägede kogumisele ja kaitseliidu loomisele. 26. XI 1918 määrati L. Peastaabi ülemaks, kellena ta tegelikult juhtis Eesti väeosade sõjategevust Nõukogude Vene vägede vastu kuni J. Laidoneri (vt.) määramiseni operatiiv-staabi ülemaks (dets. 1918). Hiljemini määrati L. sõjaministri abiks ja tagavara-vägede ülemaks; viimasel kohal teotses L. tagavara-väelaste mobilisatsiooni, organisatsiooni ja õpetuse aladel. Vabadussõja lõpul (1920) demobiliseeriti Eesti kaitsevägi ja siirduti rahuaja koosseisudele ja tegevusele L. tegelikul juhatusel. 1925. a. alul arvati L. tervislikel põhjustel erusse.

Isikl. ja Sõjaministeeriumilt saadud teated. *T.*

LATTIK, Jaan, kirjanik ja politikategelane, sünd. 23. X 1878 Võrumaal Karula klk. Karula v. Mäkiste talu rentniku pojana. 6 a. vanusena algas ta oma karjapoisipõlve; mõne a. pärast viidi ta Valka elementaarkooli, mille lõpetamise järel oli uuesti kodus karjaseks ja tööpoisiks. 15-a.-na astus ta Tartus Treffneri gümnaasiumi, kust siirdus 1 a. pärast Tartu kroonugümnaasiumi, mille lõpetas a. 1902. Õppis selle järel Tartu ülikoolis usuteadust, lõpetas ülikooli 1908. a. kevadel kandidaadi aukraadiga, sooritas suure konsistooriumi-eksami ja läks sama a. sügisel Peterburi R. Kallase (vt.) juurde prooviaastale. Määrati a. 1909 Viljandi maakog. abiõpetajaks, valiti samal a. Viljandi E. Hariduse Seltsi progümnaasiumi juhatajaks (millisele kohale jäi kuni 1912. a.) ja järgm. a. Viljandi maakoguduse õpetajaks. Eesti iseseisvuse alul valiti L. kirikupäeva poolt konsistooriumi assessoriks ja oli kirikuvalitsuses 4 a. L. on võtnud eesti kiriku esindajana osa mitmest kongressist ja koosolekust